

Świętokrzyski Lider
Akademii Wsparcia Małego Dziecka
I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Rady Porady

#11

*Co to znaczy, że dziecko
“uczy się relacji”? Jak
opiekunka wspiera rozwój
społeczny w codziennych
sytuacjach*

wyjaśnia:
Patrycja Gwardecka
psycholog kliniczny

swietokrzyskaakademiiawsparcia.pl

Zadanie realizowane w ramach Projektu „Akademia Wsparcia – krajowy system wspierania rozwoju opieki wczesnodziecięcej w Polsce – 2024-2026” współfinansowanego ze środków budżetu państwa.

dziecko „uczy się relacji”?

Relacje nie są umiejętnością wrodzoną. Dziecko nie przychodzi na świat z gotowym zestawem kompetencji społecznych ono uczy się ich w kontakcie z dorosłymi, a dopiero później przenosi je na relacje z rówieśnikami. W pierwszych latach życia to właśnie opiekunka jest jedną z najważniejszych osób, które modelują zachowania społeczne, regulują emocje i tworzą bezpieczne środowisko do budowania więzi. Rozwój społeczny nie odbywa się podczas specjalnych zajęć. On dzieje się w drobnych, codziennych momentach: przy ubieraniu, podczas zabawy, w konflikcie o zabawkę, przy posiłku, w czasie pocieszenia.

Relacja zaczyna się od bezpieczeństwa

Dziecko uczy się relacji wtedy, gdy czuje się bezpieczne.

To oznacza, że:

- dorosły jest przewidywalny,
- reaguje spokojnie,
- jest dostępny emocjonalnie,
- nie ocenia,
- pomaga wrócić do równowagi.

Bez poczucia bezpieczeństwa nie ma współpracy, nie ma zabawy społecznej, nie ma nauki.

Bezpieczeństwo jest fundamentem.

Dziecko uczy się relacji poprzez obserwację dorosłego

Małe dzieci uczą się przede wszystkim przez naśladowanie.

Dlatego sposób, w jaki opiekunka:

- mówi,
- rozwiązuje konflikty,
- reaguje na trudne emocje,
- prosi o pomoc,
- stawia granice,

staje się dla dziecka wzorcem zachowania.

Dorosły jest pierwszym „modelem relacji”.

Regulacja emocji to pierwszy krok do relacji

Dziecko nie może wejść w relację, jeśli jest przeciążone emocjonalnie.

Dlatego opiekunka wspiera rozwój społeczny, kiedy:

- pomaga dziecku nazwać emocje,
- reguluje napięcie poprzez bliskość i spokojny ton,
- daje czas na wyciszenie,
- nie wymaga współpracy, gdy dziecko jest w silnych emocjach.

Regulacja jest warunkiem relacji.

Codziennie sytuacje jako lekcje społeczne

Dziecko uczy się relacji nie podczas wykładów, ale w praktyce.

Każda codzienna sytuacja jest okazją do nauki:

Przy zabawie

- „Możesz zapytać: Mogę się pobawić razem z Tobą?”
- „Zobacz, Ola chce dołączyć.”

W konflikcie

- „Widzę, że oboje chcecie tę zabawkę. Pomogę Wam to rozwiązać.”
- „Możesz powiedzieć: Nie chcę, zabierz rękę.”

Przy posiłku

- „Poczekaj chwilę, teraz podaję Antosiowi, zaraz będzie Twoja kolej.”

Przy smutku

- „Jestem obok. Widzę, że jest Ci trudno.”

Świętokrzyski Lider
Akademii Wsparcia Małego Dziecka
I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Relacje rozwijają się w różnym tempie

Nie każde dziecko:

- od razu inicjuje kontakt,
- lubi wspólną zabawę,
- czuje się pewnie w grupie,
- potrafi czekać na swoją kolej,
- rozumie zasady współdziałania.

To nie jest „niegrzeczność”.

To etap rozwoju, który wymaga wsparcia, a nie presji.

Rola opiekunki: przewodnik, nie sędzia

Opiekunka nie ocenia zachowań społecznych dziecka. Ona:

- towarzyszy,
- modeluje,
- tłumaczy,
- wspiera,
- pomaga rozwiązywać konflikty,
- reguluje emocje,
- buduje mosty między dziećmi.

To dorosły jest „mostem”, który łączy dzieci ze sobą.

Język dorosłego buduje relacje

Słowa opiekunki mają ogromną moc.

Wspierają relacje, gdy są:

- konkretne,
- spokojne,
- opisowe,
- empatyczne.

Przykłady:

- „Widzę, że chcesz się pobawić razem.”
- „Możemy spróbować inaczej.”
- „Zatrzymam Twoje ręce, żeby było bezpiecznie.”
- „Pomogę Wam znaleźć rozwiązanie.”

Taki język uczy dzieci, jak komunikować się z innymi.